

АЙЗЪК АЗИМОВ СТАРОМОДНИЯТ НАЧИН

Превод от английски: Пенка Дамянова, 2001

chitanka.info

Бен Естес знаеше, че ще умре. Не му ставаше по-добре от мисълта, че бе уловил шанса, очакван от него години наред. Животът на астроминьора, лутащ се през огромните пространства на астероидния пояс, не беше много сладък. Със сигурност обаче бе кратък.

Разбира се, винаги съществуваше възможност да те изненада находка, която ще те направи богат за цял живот. Това определено бе находка, но тя нямаше да направи Естес богат. Тя щеше да го убие.

Харви Фунарели изпъшка в леглото си. Естес се обърна към него, но самият той се намръщи. Мускулите му го боляха нетърпимо. Бяха се ударили жестоко. Фунарели бе пострадал по-лошо, защото бе грамаден. Освен това колегата му се бе озовал по-близо до точката на удара.

Естес изгледа мрачно своя партньор и попита:

— Как се чувстваш, Харв?

Фунарели отново изпъшка.

— Като разглобен съм. Какво, по дяволите, стана? В какво се ударихме?

Естес пристъпи напред, накуцвайки.

— Само не се опитвай да ставаш — посъветва колегата си той.

— Ако ми подадеш ръка, може и да успея да го направя — отговори Фунарели. — Ау-у! Чудя се дали нямам някое счупено ребро. Какво стана, Бен?

Естес посочи главния монитор. Той не беше голям, но вършеше работа за двуместен астро-миньорски кораб. Фунарели се придвижи към него много бавно, подпрян върху рамото на Естес. Погледна навън.

Имаше звезди, разбира се. Обиграният астронавтски поглед веднага ги игнорира. Звездите бяха обичайна гледка. По-същественото бяха рояци скални късове, които се рееха, подобни на рояк мързеливи пчели.

— Никога не съм виждал подобно нещо — промълви Фунарели. — Как са се озовали тука?

— Тези камъни продължават да се въртят около астероида, от който са се отделили. Предполагам, че онова, което е разбило него, удари и нас.

— Какво е то? — Фунарели се взираше отчаяно навън, но не откриваше причината. — Не виждам нищо!

— И няма да го видиш. Това е черна дупка!

Косата на Фунарели настръхна. В погледа му се появи ужас.

— Те си полудял — промълви той.

— Не съм. Черните дупки може да са с различни размери. Така твърдят астрономите. Тази е с масата на голям астероид и ние се въртим около нея. Какво друго би ни държало в орбитата си?

— Не е докладвано за никаква...

— Знам. Как биха го направили? Тя не може да се забележи. Нейната маса... О, ето го и Слънцето. — Бавно въртящият се кораб бе фокусирал слънчевия диск. Гледката в илюминатора автоматично се поляризира и стана неясна. — Както и да е — продължи Естес. — Ние случайно се натъкнахме на първата черна дупка във Вселената. Само дето няма да оцелеем, за да извлечем някаква полза от това.

— Какво стана всъщност? — попита Фунарели.

— Доближили сме се достатъчно, за да ни привлече и смаже приливният ефект.

— Какъв приливен ефект?

— Не съм астроном, но разбирам достатъчно. Когато общото гравитационно привличане не е голямо, ако се приближиш на определено разстояние, то става значително. Интензивността му рязко спада с увеличаване на дистанцията. По-близкият край на обекта се придърпва по-силно и се разтяга. Колкото по-голям е предметът, толкова ефектът е по-силен. Мускулите ти са разкъсани. Имаш късмет, че и костите ти не са счупени.

Фунарели се намръщи.

— Не съм сигурен в това... Какво друго стана?

— Резервоарите за гориво са разрушени. Приковани сме в орбита... Чист късмет е, че се намираме откъм по-отдалечената страна. Кръговото движение отблъсква приливния ефект. Ако се намирахме по-близо, или само ако летяхме откъм вътрешната граница на орбитата...

— Можем ли да изпратим съобщение?

— Невъзможно — отговори Естес. — Комуникациите са извън строя.

— Ти можеш да ги поправиш!

— Не съм такъв специалист. Дори и да бях, те не подлежат на ремонт.

— Не можем ли да се измъкнем по някакъв начин?

Естес поклати глава.

— Можем единствено да чакаме... своята смърт. Това не ме безпокои много.

— Но притеснява мен — отбеляза Фунарели. После седна на леглото, свел ниско глава.

— Останали са ни хапчетата — каза Естес. — Ще бъде лесна смърт. Най-лошото е, че не можем да съобщим за... това. — Той посочи към илюминатора. Гледката отново бе ясна, след като бяха подминали светлинния обхват на Слънцето.

— За черната дупка?

— Да. Тя е много опасна. Изглежда се върти около Слънцето, но не се знае дали орбитата ѝ е стабилна. Дори и да е така, без съмнение е огромна.

— Предполагам, че има и голяма притегателна сила?

— Със сигурност. Всичко може да се очаква. В нея непрекъснато се върти космически прах, който снабдява с енергия спиралите и празнотите ѝ. Точно това предизвиква неясната искряща светлина. Когато погълне нещо, веднага следва радиационен отблясък. Колкото по-голям е обектът, толкова по-лесно ще бъде привлечен дори от голямо разстояние.

За момент двамата мъже се взираха в илюминатора, после Естес продължи:

— Сега може би бихме могли да я елиминираме. Ако НАСА изпрати достатъчно голям астероид в тази посока, дупката би могла да се избута от нейната орбита. Взаимното привличане между нея и астероида ще постигне този ефект. Дупката би могла да бъде изведена от Слънчевата система чрез по-нататъшно въздействие и ускорение.

— Мислиш ли, че е била по-малка? — попита Фунарели.

— Когато се е създавала Вселената, трябва да е била микроскопична. Нараствала е в продължение на милиарди години. Ако продължава да го прави, ще стане неуправляема. Подозирам, че би могла да се превърне в гроб за Слънчевата система.

— Защо не са я открили досега?

— Никой не я е търсил. Кой би очаквал черна дупка в астероидния пояс? Освен това тя не произвежда достатъчно радиация, за да бъде забелязана. Не притежава и необходимата маса. Трябва случайно да се натъкнеш на нея, както ние го направихме.

— Сигурен ли си, че комуникациите са прекъснати, Бен?... Колко далеч сме от Веста? Оттам биха могли да стигнат до нас без излишно отлагане. Това е най-голямата база на астероидния пояс.

Естес поклати глава.

— Не мога да определя местонахождението на Веста. Компютърът също е извън строя.

— Господи, какво ни е останало?

— Въздушната система работи. Пречистването на водата е наред. Имаме достатъчно енергия и храна. Бихме издържали две седмици, може и повече.

Възцари се тишина. След малко Фунарели каза:

— Виж, дори и да не знаем къде точно се намира Веста, тя не е на повече от няколко милиона километра от нас. Бихме могли да сигнализираме по някакъв начин. Ще изпратят кораб с дистанционно управление, който след седмица ще е при нас.

— Как не се сетих за това — отговори Естес. Това не беше трудно. Безпилотен кораб издържа ускорения, които човек от кръв и плът не би могъл да понесе.

Фунарели затвори очи, сякаш го прониза болка.

— Не се отнасяй презрително към безпилотния кораб! Той може да ни снабди с материали, които ще ни дадат възможност да ремонтираме системата за комуникации. Това би ни дало шанс да изчакаме истинския спасителен отряд.

Естес седна на другото легло.

— Не подценявам апаратите с дистанционно управление. Просто мислех, че нямаме възможност да изпратим никакъв сигнал. Дори не можем да викаме. Вакуумното пространство не пренася звук.

— Не мога да си представя, че няма да измислиш нещо — извика упорито Фунарели. — Нашият живот зависи от това!

— Може би животът на цялото човечество зависи от това, но не се сещам за нищо. Защо ти не измислиш нещо?

Фунарели премести крака си и изпъшка силно. Той се облегна на стената и бавно стана.

— Сещам се само за едно — промълви той. — Защо не изключиш гравитационните мотори? Така ще спестим енергия, а и мускулите ни ще си починат.

— Добра идея — измърмори Естес. Той стана, придвижи се към контролното табло и прекъсна гравитацията.

Фунарели се понесе нагоре, въздъхна облекчено и каза:

— Защо не могат да открият тази дупка проклетите идиоти?

— Имаш предвид по идиотски, както ние го направихме? Друг начин не съществува.

— Боли ме, въпреки отсъствието на гравитация... Ако тая болка продължава, когато дойде време за хапчетата, ще ги глътна с удоволствие... Има ли начин да накараме черната дупка да направи нещо повече?

— Ако някой от тези камъни падне в нея, тя ще започне да разпръсква рентгенови лъчи — каза мрачно Естес.

— Ще ги регистрират ли във Веста?

Естес поклати глава.

— Съмнявам се. Те не следят за такива неща тук, но на Земята сигурно ще ги засекаат. Някои от космическите станции непрекъснато следят радиацията. Ще зарегистрират удивително малки избухвания.

— Това ни устройва, Бен! Те ще изпратят съобщение до Веста да ги изследва. Рентгеновите лъчи ще стигнат до Земята за петнадесет минути. За още толкова радиовълните ще бъдат засечени от Веста.

— А междувременно какво ще стане? Лъчите ще бъдат засечени автоматично, но кой ще определи техния източник? Може да идват от далечната Галактика, която, по една случайност, лежи в тази специфична посока. Някои от техниците ще отбележат неочакваността на такъв запис. Ще наблюдават за още избухвания, но такива няма да последват. По тази причина ще ги подминат като маловажни. По времето, когато черната дупка е погълнала този астероид, потокът от рентгенови лъчи е бил непрекъснат. Но това е било преди хиляди години и никой не е наблюдавал. Сега фрагментите имат постоянна орбита.

— Ако разполагахме със собствени ракети...

— Нека да позная! Ще насочим кораба си към черната дупка? Така, чрез собствената си смърт, ще изпратим съобщение? Това също

няма да помогне на никого. Ще го изтълкуват като пулсация, дошла от нищото.

— Не исках да кажа това — извика възмутено Фунарели. — Героичната смърт не влиза в плановете ми! Исках да кажа, че все още разполагаме с три двигателя. Можем да ги използваме и да засилим три огромни камъка към дупката. Ако го направим в три последователни дни, източникът на рентгенови лъчи ще бъде регистриран отчетливо сред звездите. Това ще заинтересува техниците, нали?

— И в това не съм сигурен. Между другото, не ни е останала никаква ракетна техника. Не бихме могли да я използваме за придвижване на никакви камъни... — Естес изведнъж млъкна. След това продължи с променен глас: — Чудя се дали скафандрите ни са наред?

— Да използваме техния радиопредавател — подхвърли развълнуван Фунарели.

— По дяволите, техният обхват не е повече от няколко километра — срязва го Естес. — Мисля за съвсем друго нещо. Бихме могли да ги използваме там, навън. — Той се доближи до отделението, където бяха заключени скафандрите. — Изглежда са си наред.

— Защо искаш да излезеш навън?

— Може да нямаме ракетна сила, но все още притежаваме мускули. Поне моите са наред. Мислиш ли, че можеш да хвърлиш камък?

Фунарели са опита да имитира съответното движение, но лицето му се сгърчи от болка.

— И до Слънцето бих скочил — измърмори иронично той.

— Ще изляза навън и ще хвърля няколко... Костюмът явно е в добро състояние. Може би ще успее да уцеля дупката с няколко камъка... Надявам се, че въздушните шлюзове действат.

— Можем ли да си позволим разход на въздух? — попита загрижено Фунарели.

— След две седмици това няма да има никакво значение — отговори изморен Естес.

Всеки астроминьор трябва да излиза от кораба от време на време. Да извърши някаква поправка или да внесе къс от околността. Обикновено това е вълнуващо. При всички случаи е някакво разнообразие.

Естес бе разтревожен. Намерението му бе толкова примитивно, че се чувстваше абсолютен глупак. Не стига, че ще умре, а трябваше да го направи като последен наивник.

Озова се в черното пространство сред блестящите звезди, които бе наблюдавал стотици пъти. Осветени от далечното Слънце, проблясваха и стотици камъни, вероятно остатъци от астероид. Тези скални късове оформяха Сатурнов пръстен около черната дупка. Те изглеждаха почти неподвижни и се рееха в пространството заедно с кораба.

Естес прецени посоката на звездите и разбра, че ракетата и камъните се носеха към другата страна. Ако успееше да захвърли камък в посоката на движение на звездите, би могъл да неутрализира скоростта на някои скални късове, свързани с черната дупка. Ако не успее да го направи в задоволителна степен, камъкът ще падне към дупката, ще се приплъзне в нея и ще се върне обратно. Ако неутрализирането е достатъчно, камъкът ще се доближи до нея, задвижен от приливния ефект. Частичките прах, в тяхното движение, ще се забавят една друга и ще се задвижат спираловидно в дупката, излъчвайки рентгенови лъчи.

Естес използва своята миньорска мрежа от танталова стомана, за да събере камъни. Избираше ги да бъдат с големината на юмрук. Мислено благодари на модерния скафандър, който позволяваше свобода на действията. Това не беше ковчегът, който използваха първите астронавти преди около век, когато бяха кацнали на Луната.

Когато събра достатъчно камъни, Естес хвърли един. Наблюдаваше го как проблясва и изчезва, падайки към дупката. Почака малко, но нищо не се случи. Не знаеше колко време ще му е необходимо да се сблъска с черната дупка и дали изобщо ще го направи. Мислено преброи до шестотин и хвърли още един.

Продължаваше да хвърля камъни с търпението, породено като алтернатива на смъртта. Изведнъж откъм черната дупка избухна сияние. Естес знаеше, че видимата светлина е породена от радиацията на рентгеновите лъчи.

Спря, за да събере още камъни. Напипа ритъма и обхвата. Почти всяко попадение бе сполучливо. Съдеше за това по мекото проблясване на черната дупка, което се забелязваше над кораба. То не се влияеше от ротациите на ракетата или се променяше незначително.

Струваше му се, че хвърля прекалено много. Черната дупка беше по-масивна от очакванията му. Тя можеше да погълне своята плячка и от по-голямо разстояние. Този факт я правеше по-опасна, но повишаваше шанса им за спасение.

Естес се промуши през шлюза и влезе в кораба. Беше уморен до смърт, а дясното рамо го болеше непоносимо.

Фунарели му помогна да свали скафандъра.

— Гледката беше удивителна! Ти наистина успя да запратиш камъните в черната дупка!

Естес кимна.

— Да. Надявам се, че скафандърът ме е предпазил от гамалъчите. Не бих предпочел да умра от облъчване.

— Няма начин да не забележат това от Земята, нали?

— Сигурен съм, че ще го регистрират, но дали ще му обърнат внимание? Ще документират явлението и ще се чудят какво го е причинило. Трябва да направя нещо, което да ги принуди да го разгледат по-внимателно! Длъжен съм да измисля нещо, преди да е станало прекалено късно.

След около час той навлече другия скафандър. Нямахше време да се заредят слънчевите батерии на първия.

— Моля се да не съм забравил обсега — каза Естес.

Беше отново навън. Стана ясно, че черната дупка ще погълне всеки камък, независимо от скоростта и посоката му, стига да е насочен към вътрешността ѝ.

Естес събра колкото повече камъни можа и ги подреди внимателно в една вдлъбнатина върху корпуса. Те не стояха неподвижно, разбира се, но движението им беше плавно. Когато Естес приключи със събирането на камъни, от тези, които бе оставил първи, няколко се бяха разлетели като билиардни топки върху маса.

После започна да ги хвърля. Отначало го правеше напрегнато, но постепенно увереността му нарасна. Черната дупка проблясваше и проблясваше, и проблясваше...

Струваше му се, че поразява целта много лесно. От това черната дупка побеснява и няма да е далеч времето, когато в яда си ще погълне него и кораба в ненаситния си търбух.

Това беше плод на неговото въображение, нищо повече. Накрая всички камъни изчезнаха и нямаше нищо за хвърляне. Струваше му се, че е отвън с часове.

Когато влезе в кораба и Фунарели му помогна да свали скафандъра, Естес побърза да каже:

— Това е! Не мога да направя нищо повече!

— Предизвика предостатъчно присветвания.

— И те ще бъдат записани. Сега ще чакаме. Те трябва да дойдат!

Доколкото позволяваха разкъсаните мускули на Фунарели, той помогна на колегата си да се освободи и от останалите части на костюма. После се изправи с пъшкане.

— Наистина ли вярваш, че ще дойдат, Бен?

— Мисля, че ще го направят — отговори Естес. Гласът му бе напрегнат. Сякаш с волята си искаше да даде ход на предстоящите събития. — Не се съмнявам, че ще ни потърсят.

— Защо си толкова сигурен? — Звучеше като удавник, който се страхува да сграбчи сламката.

— Защото им изпратих съобщение — отговори Естес. — Не сме първите, които се натъкват на черна дупка, но сме първите, които правят опит за комуникация. Това определено е сигнал, който ще използват в бъдещето. Сигнал, който ще пренася съобщения от звезда на звезда, от галактика на галактика. Източникът на енергия е уникален... — Естес се беше задъхал и звучеше като подивял.

— За какво говориш?

— Хвърлих камъните в ритъм, Харв — отговори Естес. — Рентгеновите лъчи светят в ритъма бам-бам-бам... ба-ам-ба-ам-ба-ам... бам-бам-бам... и така нататък.

— Което означава?

— Това е прекалено старомодно, но всички го помнят. Използвали са го още от времето, когато електричеството е течало по жиците.

— Имаш предвид фотографа...

— Телеграфа, Харв! Светлините, които възпроизведох, ще бъдат записани. Когато ги разгадаят, нашият ад ще бъде минало. Те няма просто да локализируют източника, а ще се опитат да го открият. Ще тръгнат към обекта, който изпраца сигнала SOS..., възможно най-бързо. Ще го направят дори от чисто любопитство...

Едва произнесъл това, Естес вече беше заспал.

... След пет дена при тях пристигна кораб с дистанционно управление.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.